עמ"י

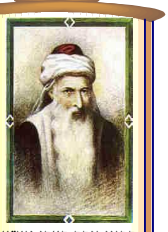

רבינו יוסף קארו זיע"א
בעל מחבר ספר "שולחן ערוך"
נפטר בעיה"ק צפת תובב"א
י"ג ניסן שנת ה'א של"ה לפ"ק
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' אפרים ז"ל)

עש"ו

רבינו משה איסרליש זיע"א
בעל מחבר ספר "רמ"א"
נפטר בעיר קראקא יצ"ו
י"ח אייר שנת ה'א של"ג לפ"ק
ושם מנוחתו כבוד
(שם אביו ר' ישראל ז"ל)

אמר רחב"א אמר רבי יוחנן כל המשמר שבת בהלכתו אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו

הלכות שבת השנתי

לימוד שולחן ערוך הלכות שבת לכל שבתות השנה – עמוד אחד ליום

גליון ט"ו

[15] שבת פרשת בא

חיובא רמיא לדרוש ולתור לדעת הלכות שבת, ולעבור עליהם לפחות פעם אחת בשנה. (ספר חסידים)

קוֹדֶם הַלִּימוּד יֹאמַר: הִנְנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד. כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֵנִי הַתַּלְמוּד לִידֵי מַעֲשֶׂה. וְלִידֵי מִדּוֹת יְשָׁרוֹת. וְלִידֵי יְדִיעַת הַתּוֹרָה.
וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּשֵׁם יהו"ה וּבְשֵׁם אדנ"י מִתְיַחֲדִים יאהדונה"י
עַל יְדֵי הַנֶּעְלָם בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד לשבת פ' בא

המשך סימן רעה – דברים האסורים לעשות לאור הנר בשבת

ב. ודוקא אחד אבל שנים קורין ביחד שאם בא **האחד להטות** (פירוש להטות הנר כדי שיגיע השמן לפתילה) **יזכירנו חבירו והוא שקורין בענין אחד שאז ישגיח האחד במה שיעשה חבירו אבל בשני ענינים לא.** הגה: ויש אומרים דבשני ספרים אפילו בענין אחד אסור (בית יוסף) ולכן אסור לומר פיוטים בליל יום טוב שחל להיות בשבת בבית הכנסת וכן נהגו (מרדכי וסה"ת וסמ"ג והגהות):

ג. **אם יש אחר עמו אפילו אינו קורא ואומר לו תן דעתך עלי שלא אטה מותר והוא הדין אם אומר כן לאשתו:**

ד. **אדם חשוב שאין דרכו בחול להטות מותר בכל גוונא:**

ה. **במדורה אפילו עשרה אין קורין משום דהואיל ויושבים רחוקים זה מזה ועוד שזנבות האודים סמוכים להם אין זה מכיר כשבא חבירו להבעיר ולחתות:**

ו. **תינוקות של בית רבן קורין לאור הנר מפני שאימת רבן עליהם:**

ז. **מותר לקרות במה מדליקין לאור הנר שהרי הוא מזכיר איסור שבת ואיך ישכח:**

ח. **נוהגים לקרות בליל יום כיפור במחזורים מפני שאימת יום הכיפורים עליהם:**

ט. **ליל פסח שחל להיות בשבת מותר לקרות ההגדה בספר משום דהוי כעין ראשי פרקים דאין עם הארץ שלא תהא שגורה בפיו קצת:**

י. **הרב יכול לראות לאור הנר מהיכן יקראו התינוקות ולסדר ראשי הפרשיות בפיו בספר וקורא כל שאר הפרשה על פה וראשי פרשיות לאו דוקא אלא כל שיודע הפרשה על פה ובקצת צריך לראות בספר שרי שמאחר שאינו מעיין בספר תמיד אית ליה היכירא ולא אתי להטויי:**

יא. **כלים הדומים זה לזה וצריך עיון להבחין ביניהם אסור לבדקן לאור הנר ואפילו להבחין בין בגדיו לבגדי אשתו אם הם דומים אסור לבדוק:**

יב. **שמש שאינו קבוע אסור לו לבדוק כוסות וקערות לאור הנר מפני שאינו מכירן בין בנר שמן זית בין בנר של נפט** (פירוש מין זפת לבן וריחו רע) **שאורו רב.** הגה: ויש מתירין בשל נפט אפילו בשמש שאינו קבוע (טור ובית יוסף בשם הפוסקים). **אבל שמש קבוע מותר לו לבדוק לאור הנר כוסות מפני שאינו צריך עיון הרבה ואם היה נר של שמן זית אין מורין לו לבדוק ואף על פי שהוא מותר גזירה שמא יסתפק ממנו.** הגה: נהגו לכסות הקטנים שלא יהיו ערומים בפני הנרות משום ביזוי מצוה וכן כתב הרוקח:

סימן רעו – דיני נר שהדליק אינו יהודי בשבת, ובו ה' סעיפים

א. **אינו יהודי שהדליק את הנר בשביל ישראל אסור לכל אפילו למי שלא הודלק בשבילו.** הגה: ואין חילוק בזה בין קצב לו שכר או לא קצב או שעשאו בקבלנות או בשכירות דהואיל והישראל נהנה ממלאכה עצמה בשבת אסור בכל ענין (הגהות אשירי פרק קמא דשבת ובית יוסף בשם סמ"ג וסה"ת). **אבל אם הדליקו לצרכו או לצורך חולה ישראל אפילו אין בו סכנה,** הגה: או לצורך קטנים דהוא כחולה שאין בו סכנה (מרדכי פרק קמא דשבת), **מותר לכל ישראל להשתמש לאורו והוא הדין לעושה מדורה לצרכו או לצורך חולה ויש אוסרים במדורה משום דגזרינן שמא ירבה בשבילו.** הגה: מיהו אם עשה אינו יהודי בבית ישראל מדעתו אין הישראל צריך לצאת אף על פי שנהנה מן הנר או מן המדורה (טור):

ב. **ישראל ואינו יהודי שהסבו יחד והדליק אינו יהודי נר אם רוב אינם יהודים מותר להשתמש לאורו ואם רוב ישראל או אפילו מחצה על מחצה אסור ואם יש הוכחה שלצורך אינו יהודי מדליקה כגון שאנו רואים שהוא משתמש לאורה אף על פי שרוב ישראל מותר.** הגה: יש אומרים דמותר לומר לאינו יהודי להדליק לו נר לסעודת שבת משום דסבירא ליה דמותר אמירה לאינו יהודי אפילו במלאכה גמורה במקום מצוה (ר"ן סוף פרק ר' אליעזר דמילה בשם העיטור) שעל פי זה נהגו רבים להקל בדבר לצוות לאינו יהודי להדליק נרות לצורך סעודה בפרט בסעודת חתונה או מילה ואין מוחה בידם ויש להחמיר במקום שאין צורך גדול דהא רוב הפוסקים חולקים על סברא זו. ועיין לקמן סימן ש"ז (סעיף ה'):

ג. **אם אומר אדם לעבדו או לשפחתו לילך עמו והדליקו הנר אף על פי שגם הם צריכים לו אין זה לצורך האינו יהודי כיון שעיקר ההליכה בשביל ישראל.** הגה: ומותר לומר לאינו יהודי לילך עמו ליטול נר דלוק כבר הואיל ואינו עושה רק טלטול הנר בעלמא (רבינו ירוחם והגהות מרדכי פרק קמא דשבת והגהות מיימוני פרק ו'):

ד. **אם יש נר בבית ישראל ובא אינו יהודי והדליק נר אחר מותר להשתמש לאורו בעוד נר ראשון דולק אבל לאחר שיכבה הראשון אסור להשתמש לאור השני וכן אם נתן שמן בנר הדולק מותר להשתמש עד כדי שיכלה השמן שהיה בו כבר ואחר כך אסור.** הגה: ומותר למחות באינו יהודי שבא להדליק נר או להוסיף שמן (טור):

ה. **בארצות קרות מותר לאינו יהודי לעשות מדורה בשביל הקטנים ומותרין הגדולים להתחמם בו ואפילו בשביל הגדולים מותר אם הקור גדול שהכל חולים אצל הקור ולא כאותם שנוהגים היתר אף על פי שאין הקור גדול ביום ההוא:**

סימן רעז – שלא לגרום כיבוי הנר, ובו ה' סעיפים

א. **נר שמונח אחורי הדלת אסור לפתוח הדלת** (כדרכו) (רמב"ם פרק ה' ומרדכי פרק כ"ב ובית יוסף בשם סמ"ג) **שמא יכבנו הרוח.** אבל לנעול הדלת כנגדו מותר (תרומת הדשן סימן כ"ט) והוא הדין בחלון שכנגד הנר שעל השלחן (מרדכי פרק כ"ב ובית יוסף בשם תוספות וטור). **ואם הוא קבוע בכותל שאחורי הדלת אסור לפתוח הדלת ולנעלו כדרכו שמא תהא הדלת נוקשת עליו ותכבנו אלא פותח ונועל בנחת ואם הוא קבוע בדלת עצמו שפתיחתו ונעילתו מקרב השמן לנר או מרחיקו ממנו אסור לפתחו ולנעלו.** הגה: ובנר של שעוה מותר לפתוח ולנעול אף על פי שהוא קבוע בדלת (בית יוסף):